

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 1. února 2018 o odvolání **státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově** proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 27. 9. 2017 č. j. 2 T 15/2014-545

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. se napadený rozsudek v celém rozsahu **zrušuje** a podle § 259 odst. 1 tr. ř. se věc **vrací** soudu prvního stupně s tím, že podle § 262 věta první tr. ř. se **nařizuje**, aby věc byla projednána jiným samosoudcem.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 27. 9. 2017 č. j. 2 T 15/2014-545 byl obžalovaný [REDAKCE] podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 3. 12. 2013 č. j. 1 ZT 365/2013-30, kterou mu bylo kladeno za vinu, že dne 5. 2. 2013 v době kolem 19:38 hod. v katastru obce Most, jako řidič osobního automobilu zn. Škoda Octavia, rz. [REDAKCE], jedoucím v pravém jízdním pruhu pozemní komunikace č. I/13 ve směru od Bíliny na Most, v 75,619 km staničení, v prostoru mezi čerpacími stanicemi Benzina, nepřizpůsobil své chování situaci v silničním provozu a rychlosti jízdy okolnostem, jež bylo možno předvídat, neboť nereagoval na chování ostatních řidičů vozidel, jež upozorňovali na nebezpečí ve vozovce bržděním a varovnými světly, v důsledku čehož nestačil včas reagovat na chodce [REDAKCE] nar. [REDAKCE] jež přecházel vozovku zleva doprava ve směru jízdy obviněného a přední částí vozidla narazil do pravé strany poškozeného, který v důsledku nehody utrpěl poranění životně důležitých orgánů, tzv. polytrauma, na jehož následky na místě nehody zemřel, čímž měl spáchat přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byly poškození [REDAKCE], [REDAKCE] a Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, Regionální pobočka Ústí nad Labem, pobočka pro Liberecký Ústecký kraj odkázány se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Proti tomuto rozsudku podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Chomutově ihned po jeho vyhlášení odvolání v neprospěch obžalovaného do výroku o vině a do výroku o náhradě škody, který také následně písemným způsobem odůvodnil. Co se týče nyní napadeného rozsudku, pak státní zástupce konstatuje, že tento byl vydán na podkladě totožného stavu dokazování, neboť vyjma zprávy Městské policie Most, která ovšem na skutkové závěry dle názoru státního zástupce nikterak nedopadá, nebyl proveden jakýkoliv další důkazní prostředek. Přesto však soud prvního stupně na základě stále stejného skutkového stavu došel již potřetí ke stejným právním závěrům a obžalovaného opětovně zprostil obžaloby, neboť žalovaný skutek není trestným činem.
3. Dle názoru státního zástupce se opětovně nelze nijakterak ztotožnit se závěrem Okresního soudu v Mostě, že obžalovaný reagoval na situaci vzniklou v silničním provozu zcela adekvátně a svým chováním se nedopustil žádného protiprávního jednání, a má za to, že soud prvního stupně svůj právní závěr znovu opřel o nesprávně vyhodnocený skutkový stav a nepostupoval tak v intencích ust. § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu.
4. Jak vyplývá ze znaleckého posudku z oboru dopravy, řidiči vozidel, kteří se v daném místě v danou dobu pohybovali, reagovali na vzniklou dopravní situaci zpomalováním, rozsvěcením varovných světel a někteří i úhybnými manévry. Naproti tomu obžalovaný vozidlo těsně před

střetem paradoxně zrychloval. Stanovisko znalce z oboru dopravy pak je potvrzeno i samotným kamerovým záznamem z místa nehody, který zachycuje jak reakce jednotlivých řidičů, tak samotný střet vozidla obžalovaného s poškozeným. Z kamerového záznamu vyplývá, že přítomní řidiči, kteří se nacházeli prakticky ve stejné situaci jako obžalovaný, byli schopni reagovat na přítomnost chodce na vozovce zpomalováním vozidel, rozsvěcením výstražných světel, někteří dokonce zastavením a úhybnými manévry. Ačkoliv je zde určitá míra spoluzavinění poškozeného, nelze s ohledem na reakce ostatních řidičů dojít k závěru, že přítomnost chodce (poškozeného) na vozovce v rozhodný okamžik byla natolik náhlou a neočekávanou překážkou, aby vedla k vyvinění obžalovaného. Na základě kamerového záznamu je zřejmé, že obžalovaný nevěnoval plnou pozornost dopravní situaci, ačkoliv na ni jako dlouholetý řidič reagovat měl a mohl. Jak znalec dále konstatoval, pokud by obžalovaný reagoval stejně jako ostatní řidiči, tedy zpomalením vozidla, byl by s nejvyšší pravděpodobností schopen vozidlo před chodcem zastavit, eventuálně provést úhybný manévr a střetu s poškozeným tak úplně zamezit. Pokud by i přesto došlo k nárazu, střetová rychlost by byla značně nižší, čímž by došlo ke snížení následků nehody.

5. Soud prvního stupně podle přesvědčení státního zástupce opětovně zcela pominul stěžejní skutečnost a komplexně ji nevyhodnotil, a to že obžalovaný přestal brzdit z důvodu, že vozidlo před ním za současného brzdění a používání výstražných světel přešlo do levého jízdního pruhu, což je patrné z kamerového záznamu v čase 19:45:35 až 19:45:37. Nejpozději v tento moment si měl a mohl být obžalovaný vědom toho, že před ním se nachází překážka v provozu na pozemních komunikacích, neboť výstražná světla za současného brzdění tohoto vozidla přejetí z pravého do levého jízdního pruhu, ve kterém se nacházelo od času 19:45:37, si nelze vysvětlit jiným způsobem než tak, že v prostoru benzinové čerpací stanice se nachází překážka bránící plynulému provozu a je tedy nutno nastalé situaci věnovat zvýšenou a náležitou pozornost. Současně je dle státního zástupce patrné také to, že poškozený se pohyboval kolem středové čáry, přičemž z této skutečnosti lze dovodit, že jej vozidlo jedoucí souběžně s obžalovaným registrovalo, a proto brzdilo a mělo puštěná rovněž výstražná světla nejméně od času 19:45:37 až do střetu vozidla obžalovaného s poškozeným, ke kterému došlo v čase 19:45:43. Je nutno připomenout, že souběžně jedoucí vozidlo vedle obžalovaného pokračovalo v brzdění a zastavilo před místem střetu nejpozději v čase 19:45:42, zatímco obžalovaný paradoxně svoje vozidlo zrychloval od času 19:45:39, kdy přestal brzdit. Byť státní zástupce souhlasí se soudem prvního stupně, že obžalovaný nemohl vidět brzdová světla vozidla jedoucího souběžně s ním, má však za to, že se jedná jednoznačně o izolované hodnocení, které hodnotí skutková zjištění toliko částečně, a proto nelze mít za to, že obžalovaný jednal adekvátně. Tento fakt je v přímém rozporu, neboť periferním viděním jednak musel registrovat, pokud by tomu věnoval náležitou pozornost, že souběžně jedoucí vozidlo zpomaluje a má puštěná výstražná světla, která jsou bez jakýchkoliv pochybností nepřehlédnutelná i u souběžně jedoucího vozidla. Rovněž tak je nutno podle názoru státního zástupce opětovně připomenout, že v provozu na pozemních komunikacích je zcela běžně známý fakt, že pokud je vozidlo nuceno přejet z pravého do levého pruhu za současného brzdění a používání výstražných světel a ještě prakticky těsně zařadit před jedoucí vozidlo, tak se bezpochyby vyhýbá překážce. Tato skutečnost obžalovanému jako dlouholetému řidiči nemohla být neznámá. S tím úzce souvisí argumentace soudu prvního stupně spočívající v tom, že na tomto typu čtyřproudé komunikace v daném místě obžalovaný nemohl očekávat chodce. Tomuto argumentu je nutno podle státního zástupce přisvědčit a je nutno jej považovat za správný, pokud by se poškozený na pozemní komunikaci opravdu objevil náhle a současně by obžalovanému tato část pozemní komunikace byla neznámá, což ovšem není, neboť po ní pravidelně jezdí do zaměstnání, kdy i státnímu zástupci je známo z vlastní zkušenosti, že na této části pozemní komunikace, kde došlo ke střetu, se pravidelně vyskytují chodci, a to zejména v bezprostředním okolí obou benzinových čerpacích stanic. Státní zástupce opětovně ovšem připomíná, že v tomto případě se nejednalo o nenadálou a náhlou překážku

na pozemní komunikaci, neboť všichni řidiči jedoucí před obžalovaným poškozeného upozorovali, respektive situaci vyhodnotili tak, že v prostoru mezi benzinovými čerpacími stanicemi je nebezpečí/překážka a je nutno tomu věnovat zvýšenou pozornost.

6. Státní zástupce zdůrazňuje, že obžalovaný prakticky vyjma zpomalení svého vozidla z důvodu zpomalování vozidla před ním, které ovšem rovněž užívalo výstražná světla a bylo nuceno přejet do levého jízdního pruhu, nikterak nereagoval na nastalou situaci, přestože měl dostatek podnětů k tomu, aby dovedl, že v prostoru před ním je překážka, na kterou bude potřeba reagovat. Těmito podněty, na které mohl a měl reagovat, jsou především vozidlo před ním brzdící a přejíždějící do levého pruhu za současného užití výstražných světel, které se zařazuje prakticky před vozidlo souběžně jedoucí s obžalovaným, které ovšem také brzdí a užívá výstražná světla, což obžalovaný periferně musel registrovat a dále i fakt, že po zařazení vozidla jedoucího před obžalovaným do levého pruhu již mohl obžalovaný upozorovat poškozeného. Kdyby na tyto podněty reagoval, mohl vozidlo zastavit ještě před poškozeným nebo vozidlo alespoň zpomalit tak, že by následky nebyly natolik fatální. Konečně nelze podle státního zástupce přehlédnout ani fakt, že vozidlo jedoucí souběžně s obžalovaným zastavilo úplně a v dostatečné vzdálenosti před místem střetu.
7. Státní zástupce odmítá hodnocení soudu prvního stupně na č. l. 19-20 napadeného rozsudku, kde soud uzavřel, že obžalovaný přestal brzdit, neboť již zjevně neměl nač reagovat, neboť vozidlo jedoucí před ním po přejetí z pravého do levého jízdního pruhu brzdit přestalo, přičemž vozidlo jedoucí v levém pruhu souběžně s jeho vozidlem brzdilo stále, u něhož obžalovaný ovšem nemohl vidět brzdová a výstražná světla, nýbrž pouze odbočovací světla na pravé straně, neboť vozidla se pohybovala v téže úrovni. Státní zástupce je nadále toho názoru, že za tmy jsou výstražná světla natolik výrazná, že pro vedle jedoucího řidiče, tedy obžalovaného, jsou nepřehlédnutelná, přičemž současně je nutno připomenout, že i kdyby byl akceptován závěr soudu prvního stupně, je zcela přehlédnuta skutečnost, že není logického vysvětlení, proč by měl řidič jedoucí vedle obžalovaného dávat znamení změny směru jízdy doprava za situace, když se doprava nemůže zařadit, neboť v pravém pruhu vozovky jede obžalovaný a současně tento řidič fakticky oproti obžalovanému svoje vozidlo zpomaluje, což obžalovaný periferním viděním nepochybně viděl. Tato skutečnost je další podnět, který měl obžalovaného vést k závěru, že před ním je nebezpečí, kdy dle názoru státního zástupce se soud prvního stupně také nedostatečným způsobem vypořádal s tím, zda obžalovaný při své jízdě reagoval na ust. § 31 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž tak je nutno odmítnout argument, že obžalovaný neměl důvod na nic reagovat, když i vozidlo odjíždějící z místa v čase 19:45:36 nemá zapnuta výstražná světla, neboť je nutno připomenout, že jednak toto vozidlo již v čase 19:45:35 minulo poškozeného, tudíž tento řidič již nemá na co reagovat výstražnými světly, kdy bez důvodných pochybností nelze však ani tvrdit, že výstražná světla zapnuta, než minul poškozeného, neměl (jak uzavřel soud), neboť tento děj na kamerovém záznamu zachycen není. Pokud je děj ovšem dán do celého kontextu, je patrné, že i na toto zastavující vozidlo ostatní řidiči jedoucí v daném čase reagovali a vyhodnotili situaci tak, že před nimi je bezprostředně hrozící nebezpečí. Z uvedeného také vyplývá, že-li vzat do kontextu prostor, který zachycuje kamerový záznam, a který činí jen jednotky metrů, že obžalovaný toto vozidlo, které se prakticky v čase 19:45:35 – 19:45:36 nepohybovalo a rozjíždělo se teprve v 19:45:36, nebral v potaz, jinak by nezačal v 19:45:39 akcelarovat o 3-4 km/h na rychlost střetovou 73-81 km/h, jak plyne ze znaleckého posudku, když předmětné vozidlo se o tři sekundy dříve začalo rozjíždět.
8. Státní zástupce se i z těchto důvodů nikterak neztotožnil se závěrem soudu, že obžalovaný nikterak nepochybil, neboť na nastalou situaci reagoval zcela adekvátně, a to právě tím, že brzdil ve chvíli, když i vozidlo před ním brzdilo a brzdit přestal ve chvíli, když vozidlo před ním brzdit rovněž přestalo, a proto zejména z těchto důvodů se obžalovaný nedopustil stíhaného jednání ani jiného protiprávního jednání. Nelze dojít k závěru, že obžalovaný

neporušil ust. § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a mít za to, že obžalovaný tyto povinnosti zcela splnil, jak dovozuje soud prvního stupně a přenést vinu za dopravní nehodu na stranu poškozeného, který dle hodnocení soudu porušil ust. § 4 písm. a) výše uvedeného zákona. Státní zástupce tento argument považuje za zcela rozporný se zjištěným skutkovým stavem a za nesprávné vyhodnocení této mimotrestní normy. K tomuto závěru nelze ze zjištěného skutkového stavu dojít. Lze toliko souhlasit, že poškozený uvedené ustanovení porušil, nikoliv však že porušení tohoto ustanovení de facto vyvíňuje obžalovaného z jeho odpovědnosti, neboť pokud je skutkový děj zhodnocen komplexně jednotlivě i souhrnu s důrazem na reakce ostatních řidičů, je nutno dojít k tomu, že obžalovaný je trestně odpovědný za přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku, neboť ust. § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, porušil. Dle názoru státního zástupce soud prvního stupně proto nepostupoval v souladu s ust. § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu, když skutkový děj vyhodnotil v přímém rozporu s předloženými důkazy, které nehodnotil v celém jejich kontextu, nýbrž naopak pouze izolovaně ve prospěch obžalovaného, neboť provedené důkazy připouští pouze jednu variantu skutkového děje, a to ten, že obžalovaný je plně trestně odpovědný za způsobení dopravní nehody, v důsledku které došlo k usmrcení poškozeného. Napadený rozsudek je proto nepřesvědčivý, trpící logickými rozpory a tím i nepřezkoumatelný ve smyslu ust. § 125 odst. 1 tr. řádu.

9. S ohledem na skutečnost, že soud prvního stupně již dvakrát nepostupoval v souladu s ust. § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu, kdy skutkové závěry, ke kterým došel, neodpovídaly provedeným závěrům, kdy státní zástupce je toho závěru, že v nyní napadeném rozsudku rovněž nepostupoval s těmito ustanoveními, neboť zjištěný skutkový děj zůstává nadále něměnný a nové důkazy nejsou prováděny, kdy tak soud prvního stupně provedené důkazy opakovaně hodnotí izolovaně toliko ve prospěch obžalovaného, aniž by jeho jednání vzal do celého kontextu a vypořádal se skutečnosti v neprospěch obžalovaného a s podněty, na které měl obžalovaný a mohl reagovat, nezbyvá než postupovat v souladu s ust. § 262 věta první tr. řádu a navrhnout, aby odvolací soud nařídil, aby věc projednal jiný samosoudce. Za situace, kdy soud prvního stupně opakovaně nerespektoval právní názor odvolacího soudu, že skutkové závěry, ke kterým došel, nemají oporu v provedených důkazech, což zakládá důvodné pochybnosti, zda soud prvního stupně je v této věci provedené důkazy schopen náležitě vyhodnotit komplexně a nikoliv izolovaně, nezbyvá než tento výjimečný postup navrhnout.
10. Ve světle výše uvedeného proto státní zástupce v závěru svého odvolání navrhnul, aby Krajský soud v Ústí nad Labem, jako soud odvolací, podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadený rozsudek pro nejasnost skutkových zjištění a pro nesprávnou aplikaci mimotrestní normy, kdy nelze mít za to, že se soud prvního stupně vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil Okresnímu soudu v Mostě k novému projednání a rozhodnutí. Současně státní zástupce navrhnul, aby odvolací soud podle § 262 věta první tr. ř. nařídil, aby věc byla projednána v jiném složení senátu, resp. v tomto případě samosoudcem.
11. Krajský soud v Ústí nad Labem podle § 254 odst. 1, 3 tr. ř. z podnětu odvolání podaného státním zástupcem přezkoumal zákonitost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že tomuto odvolání je nutno přiznat plnou důvodnost.
12. Řízení, jež napadenému rozsudku předcházelo, nevykazuje po formální stránce žádných pochybení. Byla v něm dodržena všechna odpovídající ustanovení trestního řádu, včetně těch, která slouží k zajištění obhajoby obžalovaného.

13. Projednávaná trestní věc byla na základě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 5. 2017 č. j. 6 To 160/2017-523 vrácena soudu prvního stupně k novému rozhodnutí postupem podle § 259 odst. 1 tr. ř., a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř., kdy bylo ze strany odvolacího soudu konstatováno, že soud prvního stupně se neadekvátním způsobem vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci samé, respektive je vyhodnotil v rozporu s provedenými důkazy. Dle odvolacího soudu úvahy soudu prvního stupně, které tehdy uvedl na podporu své argumentace, nemohou obstát, byť je nutno připustit určitou míru spoluzavinění poškozeného [REDAKCE]. Současně bylo nutné odmítnout i argument soudu prvního stupně, že obžalovaný nemohl chodce (poškozeného [REDAKCE]) na tomto typu pozemní komunikace a v daném místě očekávat, neboť vzhledem k reakcím ostatních řidičů nelze tohoto chodce považovat v rozhodném okamžiku za překážku natolik neočekávanou a náhlou, aby mohla vyvinut obžalovaného. Za dané situace, kdy dosavadní dokazování bylo považováno odvolacím soudem za úplné, takže se nevyžadovalo provádění dalších důkazů, bylo soudu prvního stupně uloženo, aby bedlivěji zvažoval, zda ze strany obžalovaného skutečně nedošlo k porušení povinností dle ustanovení § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, kdy bylo nutno připomenout i ustanovení § 31 odst. 3 tohoto zákona, podle kterého je řidič povinen zapnout výstražná světla a upozornit ostatní účastníky provozu na komunikacích na hrozící nebezpečí a znovu posoudil, zda je na místě jednání obžalovaného posoudit jako přečin usmrčení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku.
14. Odvolacímu soudu nezbyvá po novém řízení provedeném soudem prvního stupně, než znovu konstatovat, že důkazy, které byly v předmětné trestní věci v nalézacím řízení provedeny, nebyly ze strany soudu prvního stupně vyhodnoceny správně a v souladu se zákonem, pokud na jejich podkladě obžalovaného [REDAKCE] zprostil podle § 226 písm. b) tr. ř. podané obžaloby s tím, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Soud prvního stupně v této souvislosti uvedl, že obžalovaný [REDAKCE] nikterak nepochybil, neboť dle názoru soudu, reagoval na nastalou situaci v silničním provozu zcela adekvátně, a to právě tím, že brzdil svým vozidlem ve chvíli, kdy vozidlo jedoucí bezprostředně před ním taktéž brzdilo, načež svým vozidlem přestal brzdit ve chvíli, kdy zmiňované vozidlo jedoucí před ním taktéž brzdit přestalo a následně počal se svým vozem zrychlovat, přičemž se svým chováním nedopustil v obžalobě uvedeného ani žádného jiného protiprávního jednání. Dle názoru soudu prvního stupně obžalovaný nemohl chodce na takovémto typu komunikace a v daných místech očekávat, neboť jedná se o úsek čtyřproudé rychlostní silnice, jejíž bezprostřední okolí není v místě lemováno jakýmkoliv obytnými domy, kde by bylo možno jakýkoliv pěší pohyb osob očekávat s tím, že po obou stranách vozovky nachází se pouze benzinové čerpací stanice, které mají sloužit k potřebám výhradně jedoucích řidičů a nikoliv pohybujícím se chodcům. Od obžalovaného nelze rovněž požadovat, aby v daném silničním úseku pohyboval se s jím užívaným vozem rychlostí 30 km/h, což je rychlost vozu označená znalcem z oboru dopravy, jakožto rychlost, při níž měl obžalovaný možnost v časovém intervalu 1,4 sekundy, reagoval na chaotický pohyb alkoholem ovlivněného chodce. Podle názoru soudu prvního stupně obžalovaný dostal povinnosti uvedené v ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu č. 361/2000 Sb. tím, že na situaci vzniklou bezprostředně před jeho vozidlem reagoval, a to tím, že brzdil své vozidlo, to v důsledku brzdícího vozidla jedoucího před ním. Skutečnost, že následně obžalovaný svým vozidlem brzdit přestal a počal rychlost vozu nepatrně zvyšovat, to poté, kdy vozidlo jedoucí bezprostředně před ním taktéž brzdit přestalo, je pouze dalším důkazem toho, že obžalovaný se řízení vozu řádně věnoval a taktéž sledoval situaci v silničním provozu. Dle soudu prvního stupně obžalovaný zcela splnil povinnosti uvedené v ustanovení § 4 písm. a) zákona o silničním provozu č. 361/2000 Sb., neboť coby řidič motorového vozidla, jel rychlostí přiměřenou viditelnosti, stavu komunikace i předpokládatelnému dění v silničním provozu, což mj. plyne z toho, že když vozidlo jedoucí

před ním počalo brzdít, bez obtíží snížil rychlost svého vozu natolik, že nehrozil střet těchto vozidel, před jízdou nepožil žádných omamných nebo psychotropních látek či alkoholu a taktéž se plně věnoval řízení vozu. Oproti tomu poškozený, jakožto chodec, který je rovněž dle ustanovení § 2 písm. a) zákona o silničním provozu č. 361/2000 Sb., účastníkem provozu na pozemních komunikacích, který se taktéž přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích, prokazatelně nedodržel povinnosti jemu plynoucí z ustanovení § 4 písm. a) zákona o silničním provozu č. 361/2000 Sb., neboť podle soudu prvního stupně prokazatelně pod vlivem návykových látek zcela nekoordinovaně vstoupil do vozovky a po této se zcela zmatečně pohyboval.

15. Na podporu této argumentace soud prvního stupně využívá podrobného rozboru zajištěného kamerového záznamu, ze kterého mj. vyplývá, že vozidlo obžalovaného na předmětném záznamu objevuje se v čase 19:45:37, přičemž není patrné, zda toto brzdí (tato skutečnost ze záznamu není znatelná). Brzdová světla vozidla obžalovaného jsou na záznamu patrna v čase 19:45:38, kdy jejich nepřetržité svícení je zaznamenáno ještě v čase 19:45:39. Oproti tomuto, vozidlo jedoucí před vozidlem obžalovaného a přemísťující se do levého jízdního pruhu, se na předmětném záznamu objevuje v čase 19:45:35, to za použití brzdových i výstražných světel. Toto vozidlo jedoucí již v levém jízdním pruhu v čase 19:45:39 nebrzdí a nemá zapnuta výstražná světla, načež pokračuje ve své jízdě v levém jízdním pruhu. Z uvedeného tedy mj. dle soudu prvního stupně vyplývá jednoznačná reakce obžalovaného, který na vozidlo jedoucí před ním a přemísťující se do levého jízdního pruhu, reagoval brzděním svého vozu, a to ještě vteřinu poté, co toto vozidlo přestalo brzdít a výstražně svítit, kdy jedná se o výše uvedený časový údaj 19:45:39, ve kterém obžalovaný stále ještě svým vozem brzdil, to přesto, že zmiňované vozidlo již nikoli. Zmiňovaným manévrem před obžalovaným jedoucím vozem, tj. přejetím do levého jízdního pruhu, uvolnil se obžalovanému jízdní prostor v jeho jízdním pruhu, kdy zde nenacházelo se nic, co by signalizovalo překážku silničního provozu, na což obžalovaný reagoval nepatrným navýšením své původní rychlosti tak, jak je o tomto hovořeno ve znaleckém posudku z oboru dopravy. Brzdová světla vozidla jedoucího v levém jízdním pruhu souběžně s vozem obžalovaného, obžalovaný dle přesvědčení soudu prvního stupně vidět nemohl, což bylo potvrzeno znalcem z oboru dopravy, kdy obžalovaný neměl reálnou možnost shlédnout výstražná světla tohoto vozu, tj. tedy souběžně a zároveň blikající ukazatele změny směru jízdy, umístěná na obou bocích vozu v jeho přední a zadní části, neboť se svým vozem pohyboval se v pravém jízdním pruhu, tedy na pravé straně souběžně jedoucího vozidla, u něhož měl tedy možnost zaznamenat pouze ukazatele změny směru jízdy umístěné na jeho pravé straně, přičemž na jeho levý bok neměl reálnou možnost dohlédnout. Samotná tato skutečnost spočívající v podobě možnosti zaznamenání blikajících ukazatelů změny směru jízdy pouze na jedné straně vozidla, kdy výhled na blikající ukazatele změny směru jízdy umístěné na opačné straně tohoto vozu, není reálným, není, dle názoru soudu prvního stupně, důvodem pro jakýkoliv ochranný manévr ze strany obžalovaného, neboť se své pozice a svého výhledu, tj. tedy že byl schopen na daném voze zaznamenat pouze pravé blikající ukazatele směru jízdy, a to na dvouprouté rychlostní komunikaci, je známkou změny směru jízdy daného vozu, což na tomto typu komunikace je zcela běžné. Nelze tedy po obžalovaném požadovat, aby viditelné blikající ukazatele změny směru jízdy umístěné na pravé straně souběžně jedoucího vozidla vyhodnotil jakožto výstražná světla, to za stavu, že na levou stranu téhož vozu, kde jsou umístěny levé ukazatele změny směru jízdy, nemá možnost dohlédnout. Na kamerovém záznamu je rovněž v jízdním pruhu obžalovaného zaznamenáno zastavené vozidlo, které bylo nepochybně nuceno zastavit v reakci na chování poškozeného, avšak ani na toto vozidlo obžalovaný neměl jakýkoliv důvod reagovat, neboť předmětný vůz odjíždí z místa v čase 19:45:36, a to bez použití jakékoliv výstražné signalizace, tudíž obžalovaný, jehož vozidlo na kamerovém záznamu objevuje se až v čase 19:45:37, neměl důvodu reagovat ani na tento vůz, který jakoukoliv překážku či nebezpečí nesignalizoval a z místa bez dalšího odjel. Na podkladě shora rozvedeného soudu prvního stupně uzavírá, že obžalovaný zcela adekvátně

reagoval na vzniklou dopravní situaci, resp. na chování ostatních řidičů, oproti čemuž poškozený svým výše podrobně popsaným chováním vytvořil nenadálou a náhlou překážku, na kterou, jak již shora uvedeno, měl obžalovaný možnost reagovat v časovém úseku pouze 1,4 sekundy, kdy tato skutečnost byla opakovaně vyřčena znalcem z oboru dopravy.

16. Z pohledu shora citované argumentace soudu prvního stupně, je však nutno opětovně uvést, že napadený rozsudek trpí vadami, neboť soud prvního stupně skutkový děj vyhodnotil v rozporu s provedenými důkazy, jež nehodnotil znovu v celém jejich kontextu, ale toliko izolovaně ve prospěch osoby obžalovaného. Ze strany soudu prvního stupně tak nebylo postupováno v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř., kdy soud prvního stupně, stejně jako již v předchozích dvou případech svůj právní závěr učinil na podkladě nesprávně vyhodnoceného skutkového stavu věci.
17. Jak totiž vyplývá ze závěrů znaleckého posudku vypracovaného Ing. Tomášem Rozlívkou, znalcem z oboru doprava, odvětví doprava silniční a městská, řidiči vozidel pohybující se v inkriminované době na pozemní komunikaci č. I/13 ve směru od Bíliny na Most, v prostoru mezi čerpacími stanicemi Benzina, reagovali na vzniklou dopravní situaci – přítomnost chodce, poškozeného ██████████ v prostoru pravého jízdního pruhu – zpomalováním svých vozidel, rozsvícením varovných světel a někteří z nich i úhybnými manévry. Obžalovaný jako řidič osobního motorového vozidla Škoda Octavia naproti tomu před střetem jím řízené vozidlo naproti tomu zrychloval. Ze závěrů znaleckého posudku je zřejmé také to, že obžalovaný mohl kolizní situaci, tedy střetu s poškozeným, předejít tím, že by reagoval na jednání řidičů ostatních vozidel a své vozidlo by zpomaloval stejným způsobem jako ostatní řidiči. Potom by s největší pravděpodobností byl schopen před poškozeným zastavit, eventuelně byl by schopen provést úhybný manévr. Jestliže by i přesto došlo k nárazu, pak by střetová rychlost byla značně nižší a tím by došlo ke snížení následků dopravní nehody. Závěry zmiňovaného znaleckého posudku korespondují s obsahem kamerového záznamu z místa dopravní nehody, na němž jsou zachyceny nejen reakce jednotlivých řidičů vozidel, ale i samotný střet poškozeného chodce ██████████ s vozidlem řízeným obžalovaným, kdy je zřejmé, že zde přítomní řidiči se nacházeli prakticky ve stejné situaci jako obžalovaný, přičemž byli schopni reagovat na přítomnost poškozeného ve vozovce zpomalováním vozidel, rozsvícením výstražných světel, někteří z nich dokonce zastavením a úhybnými manévry. Z kamerového záznamu je patrné, že obžalovaný se na místě jako jediný plně nevěnoval řízení vozidla, čímž pádem proto odpovídajícím způsobem nereagoval na vyvstalou dopravní situaci, v důsledku čehož došlo ke střetu jím řízeného vozidla s osobou poškozeného nacházející se v té době ve vozovce.
18. Soud prvního stupně znovu nevzal v potaz a nevyhodnotil, že obžalovaný přestal brzdit z důvodu, že vozidlo jedoucí před ním přešlo z pravého jízdního pruhu do levého jízdního pruhu, za současného brzdění a používání výstražných světel (srov. kamerový záznam v čase 19:45:35 až 19:45:37). Tuto reakci řidiče vozidla si přitom nelze vysvětlit jinak, než že se v prostoru čerpací stanice nacházela překážka v provozu na pozemních komunikacích, a je tak nutno této situaci věnovat náležitou pozornost, čehož si obžalovaný měl být nepochybně vědom. Nelze přehlédnout ani to, že souběžně jedoucí vozidlo vedle obžalovaného pokračovalo v brzdění a zastavilo před místem střetu nejpozději v čase 19:45:42, oproti tomu obžalovaný jím řízené vozidlo zrychloval od času 19:45:39, kdy přestal brzdit. Jakkoliv je možno souhlasit se soudem prvního stupně v tom, že obžalovaný nemohl vidět brzdová světla vozidla jedoucího souběžně s ním, na straně druhé je zjevné, že periferním viděním musel obžalovaný registrovat, jestliže by tomu věnoval náležitou pozornost, že s ním souběžně jedoucí vozidlo zpomaluje a má puštěná výstražná světla, které jsou nepřehlédnutelná i u souběžně jedoucího vozidla. Lze proto souhlasit s tvrzením státního zástupce, že soud prvního stupně uvedené skutkové zjištění hodnotil izolovaně a tudíž nelze mít za to, že by obžalovaný jednal adekvátně.

19. Je sice možno přisvědčit soudu prvního stupně, že na tomto typu čtyřproudé rychlostní silnice na uvedeném místě nemohl obžalovaný očekávat chodce, leč tento argument by byl považován za správný toliko v případě, že by poškozený chodec opravdu vytvořil na pozemní komunikaci nenadálou a náhlou překážku. Tak tomu ovšem v tomto případě nebylo, jelikož všichni řidiči, kteří jeli se svými vozidly před vozidlem řízeným obžalovaným, poškozeného upozorovali a vyvstalou dopravní situaci vyhodnotili tím způsobem, že v prostoru mezi benzinovými čerpacími stanicemi se nachází překážka, již je třeba věnovat zvýšenou pozornost, a podle toho si také při řízení motorových vozidel počínali. Navíc jde o část pozemní komunikace, která není obžalovanému neznámá, ba naopak, neboť po ní jezdí pravidelně do zaměstnání, a již zde nepochybně musel být někdy dříve svědkem výskytu chodců, zejména v bezprostředním okolí obou benzinových stanic.
20. Z pohledu výše konstatovaného je zjevné, že soud prvního stupně adekvátním způsobem nevyhodnotil, že obžalovaný s výjimkou toho, že z důvodu zpomalení vozidla jedoucího před ním zpomalil i své vozidlo, nijak nezareagoval na nastalou dopravní situaci, i když pro to měl dostatek podnětů v podobě jednak vozidla před ním brzdícího a přejíždějícího do levého jízdního pruhu a zároveň užívajícího výstražných světel, které se zařazuje před vozidlo souběžně jedoucí s vozidlem řízeného obžalovaným, a které také brzdí a užívá výstražná světla, kdy tuto skutečnost musel obžalovaný coby řidič periferně registrovat, jednak faktu, že poté, co se zařadilo vozidlo jedoucí před vozidlem obžalovaného do levého jízdního pruhu, mohl už obžalovaný upozorovat osobu chodce-poškozeného [REDAKCE] a v neposlední řadě toho, že vozidlo, které jelo souběžně s vozidlem obžalovaného, zastavilo zcela a dostatečně daleko před místem střetu.
21. Dále se nelze ztotožnit s úvahami soudu prvního stupně, které byly jím publikovány v odůvodnění napadeného rozsudku na str. 19 a 20 v tom směru, že obžalovaný přestal brzdit, protože už neměl na co reagovat, pokud vozidlo jedoucí před ním po přejetí z pravého jízdního pruhu do levého jízdního pruhu přestalo brzdit, přičemž vozidlo jedoucí v levém jízdním pruhu souběžně s jeho vozidlem brzdilo stále, u něho obžalovaný ovšem nemohl vidět brzdová a výstražná světla, ale jen odbočovací světla na pravé straně, jelikož se vozidla pohybovala na stejné úrovni, neboť je třeba vycházet z toho, že výstražná světla jsou za tmy výrazná natolik, že pro vedle jedoucího řidiče, v daném případě pro obžalovaného, jsou nepřehlédnutelná. Kromě toho nelze najít logické vysvětlení, z jakého důvodu by řidič vozidla jedoucího vedle vozidla řízeného obžalovaným dával znamení změny směru jízdy doprava za situace, kdy se doprava kvůli zde jedoucímu vozidlu obžalovaného zařadit nemohl a kdy zároveň tento řidič své vozidlo oproti vozidlu obžalovaného fakticky zpomaloval.
22. Soud prvního stupně se nevypořádal s tím, zdali obžalovaný, jako řidič vozidla, reagoval na ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
23. V neposlední řadě je na místě odmítnout argument soudu prvního stupně, že obžalovaný neměl důvod na nic reagovat, pokud i vozidlo, které odjíždělo v čase 19.45.36, nemá zapnutá výstražná světla, neboť je třeba zdůraznit, že jednak toto vozidlo už v čase 19.45.35 minulo osobu poškozeného [REDAKCE] a tudíž jeho řidič už nemá na co reagovat výstražnými světly, na druhou stranu nelze však ani tvrdit, že uvedené vozidlo výstražná světla než minulo poškozeného zapnuta neměla (jak uvedl soud prvního stupně), poněvadž toto na záznamu z kamerového systému zachyceno není.
24. Za daného stavu věci měl soud prvního stupně daleko bedlivěji, po zhodnocení skutkového děje s důrazem na reakce ostatních řidičů, zvažovat, zda ze strany obžalovaného jako řidiče osobního motorového vozidla, skutečně nedošlo k porušení pravidel silničního provozu, konkrétně ustanovení § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

25. Je sice pravdou, že sám poškozený porušil ustanovení § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, avšak soud prvního stupně měl, vzhledem k výše uváděným reakcím ostatních řidičů, daleko obezřetněji zvážit, zda přítomnost poškozeného chodce ve vozovce v rozhodném okamžiku byla natolik neočekávanou a náhle se vyskytlou překážkou, aby vedla k vyvinění obžalovaného, tedy ke zbavení se jeho trestní odpovědnosti za způsobení dopravní nehody, v jehož důsledku došlo k usmrcení poškozeného.
26. Shora vytčené vady ve svém souhrnu tvoří zrušující důvod rozsudku ve smyslu § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. v celém rozsahu, přičemž se tak stalo z podnětu odvolání státního zástupce. Věc pak byla postupem podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena Okresnímu soudu v Mostě, aby ji znovu projednal a rozhodl.
27. Na soudu prvního stupně v novém řízení bude, aby znovu, daleko pečlivějším způsobem, rozebral důkazy z hlediska jejich vypovídací hodnoty a následně poté, co vezme na vědomí úvahy krajského soudu vyslovené v předchozích částech odůvodnění tohoto usnesení, aby znovu posoudil, zda je na místě jednání obžalovaného právně kvalifikovat jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku. Nevyžaduje se již provádění dalších důkazů, když odvolací soud považuje dosavadní dokazování za úplné. S ohledem na to, že odvolací soud současně nařídil, aby předmětná věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu, jak o tom bude ještě následně pojednáno, bude nezbytné, aby věc byla namísto stávajícího samosoudce JUDr. Jana Harttmána přidělena jinému samosoudci dle platného rozvrhu práce a tento bude muset v souladu s dikcí § 219 odst. 3 věta druhá tr. ř. vyžádat souhlas státního zástupce a obžalovaného s přečtením podstatného obsahu protokolů o hlavním líčení, včetně v nich provedených důkazů, a pokud tento souhlas nebude některým z nich dán, nezbude soudu prvního stupně, než hlavní líčení provést znovu.
28. V návaznosti na rozhodnutí o zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. a vrácení věci soudu prvního stupně podle § 259 odst. 1 tr. ř. bylo současně rozhodnuto, aby podle § 262 věty první tr. ř. byla tato věc v novém řízení projednána jiným samosoudcem. K tomu je třeba v obecné rovině konstatovat, že podle konstantní judikatury Ústavního soudu představuje právo na zákonného soudce jednu ze základních záruk nezávislého a nestranného rozhodování v právním státě a podmínku řádného výkonu té části veřejné moci, která byla soudům svěřena Ústavou ČR (srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 232/95 ze dne 22. 2. 1996 (N 15/5 SbNU 101), nález sp. zn. I. ÚS 1922/09 ze dne 7. 9. 2009 (N 196/54 Sb. NU 411)). Účelem práva na zákonného soudce je vyloučit svévolnou manipulaci při přidělování věcí jednotlivým soudcům, tj. zajistit nestranné rozhodování nezávislým soudcem. Ústavní princip, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, zakotvený v čl. 38 odst. 1 Listiny, proto nejen dotváří a upevňuje soudcovskou nezávislost, ale také představuje pro každého účastníka řízení záruku, že k rozhodnutí jeho věci jsou povolávány soudy a soudci podle předem daných zásad (procesních pravidel) tak, aby byla zachována zásada pevného přidělování soudní agendy a aby byl vyloučen výběr soudů a soudců ad hoc. Ústavní princip zákonného soudce nelze obcházet, byť by důvody k tomu byly jakékoli (např. nález sp. zn. II. ÚS 1009/08 ze dne 8. 1. 2009 (N 6/52 Sb. NU 57)). Uvedený ústavní princip se neuplatňuje absolutně v tom směru, že by za všech okolností bylo nutné trvat na projednání věci soudcem, resp. soudem určeným podle zákonných pravidel, pokud by to znamenalo porušení či pravděpodobné porušení jiných významných zásad spravedlivého procesu (zejména zásady nestrannosti a nezávislosti soudce) nebo pokud by to zpochybňovalo celkovou zákonnost řízení a objektivitu meritorního rozhodnutí. Z tohoto důvodu trestní řád zakotvuje právní instituty, které umožňují v předem vymezených případech a za předem stanovených podmínek učinit výjimku z pravidel o věcné a místní příslušnosti trestních soudů (§ 16 a násl. tr. ř.) nebo z pravidel o určení složení senátu (resp. samosoudce), jenž má ve věci rozhodovat. Jde především o možnost odnětí a přikázání věci nadřízeným soudem dle § 25 tr. ř.

a dále o postup odvolacího soudu dle § 262 trestního řádu [srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 2317/11 ze dne 24. 1. 2012 (N 19/64 SbNU 187)].

29. Rozhodne-li odvolací soud, že rozsudek prvostupňového soudu zruší podle § 258 trestního řádu a věc vrátí k novému projednání a rozhodnutí podle § 259 odst. 1 trestního řádu, může zároveň na základě ustanovení § 262 věty první trestního řádu nařídit, aby byla tato věc projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu, resp. jiným samosoudcem. Rozhodnutí podle výše citovaného ustanovení je svou povahou odnětím a přikázáním věci, a proto pro tento postup musí být splněny obdobně důležité důvody jako pro postup podle ustanovení § 25 trestního řádu. Základním kritériem pro posouzení jejich existence je zejména to, zda u dosavadního senátu (resp. samosoudce) lze zajistit dodržení základních zásad trestního řízení, jak jsou uvedeny v § 2 trestního řádu a vyloučit jakékoliv pochybnosti o nestrannosti soudu jako principu uvedeného v čl. 36 odst. 1 Listiny. [srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 3564/12 ze dne 5. 3. 2013 (N 38/68 SbNU 391)].
30. Uplatnění postupu podle ustanovení § 262 trestního řádu je zmíněno i judikaturou Nejvyššího soudu. Např. jeho v usnesení sp. zn. 3 Tz 282/2001 ze dne 27. 2. 2002 je uvedeno, že právo na zákonného soudce dle čl. 38 odst. 1 Listiny je bez jakýchkoli pochybností jedním ze základních atributů ústavního pořádku České republiky a potažmo důležitým prvkem právní jistoty. Ustanovení § 262 tr. ř. proto dle Nejvyššího soudu představuje určitý zákonem povolený průlom do právní jistoty jednotlivce a z toho důvodu je toto ustanovení "možné aplikovat pouze ve výjimečných případech, kdy v zájmu spravedlivého procesu (čl. 40 LPS) nelze na principu zákonného soudce trvat." Ačkoliv zákon v ustanovení § 262 tr. ř. výslovně nevyjadřuje, aby odvolací soud nařídil nové projednání a rozhodnutí věci v jiném složení senátu z „důležitých důvodů“, jak je tomu v případech přikázání věci jinému soudu (§ 262 věta druhá tr. ř.), je s ohledem na ustanovení čl. 38 odst. 1 LPS zřejmé, že i zde půjde o mimořádné (výjimečné) okolnosti, jež musí být odvolacím soudem vždy spolehlivě zjištěny (srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 90/95 ze dne 7. 12. 1995 (N 82/4 SbNU 271) a usnesení sp. zn. I. ÚS 112/98 ze dne 14. 7. 1998 (U 45/11 SbNU 335)). Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 11 Tdo 652/2015 ze dne 24. 6. 2015 uvedl, že použití výjimky zakotvené v ustanovení § 262 tr. ř. "je nutno posuzovat i s ohledem na ustanovení § 259 odst. 5 písm. a) tr. ř., dle něhož odvolací soud nemůže sám uznat obžalovaného vinným skutkem, pro nějž byl napadeným rozsudkem zproštěn. Použití ustanovení § 262 věta první tr. ř. [...] je možností, jak ukončit opakovanou výměnu názorů mezi soudy prvního a druhého stupně a snahou vyhnout se tak bezúčelnému protahování trestního řízení. Použití citovaného ustanovení musí být motivováno snahou zajistit všechny roviny práva na spravedlivý proces, nikoliv snahou o jejich eliminaci."
31. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu že postup odvolacího soudu podle § 262 tr. ř. je možné považovat za ústavně konformní pouze tehdy, jestliže je tento krok odůvodněn vysokou pravděpodobností, že v případě ponechání věci současnému soudci tento nebude schopen ukončit řízení způsobem, jenž by mohl odvolací soud aprobovat. S ohledem na okolnosti se může jednat např. i o opakované nerespektování závazných pokynů odvolacího soudu. Je nezbytné, aby v takovémto případě zrušující rozhodnutí odvolacího soudu vždy obsahovalo konkrétní výhrady k rozhodnutím soudu prvního stupně [srov. usnesení ze dne 14. července 1998 sp. zn. I. ÚS 112/98 (U 45/11 SbNU 335)]. Zároveň platí, že ustanovení § 262 tr. ř. nevytváří odvolacímu soudu širší prostor k prosazení svého názoru na postup a závěry soudu prvního stupně, než jaký mu vymezuje trestní řád, ať už jde o oprávnění ve věci sám meritorně rozhodnout nebo pouze zrušit rozsudek soudu prvního stupně a vrátit věc tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí. Odvolací soud proto např. může zavázat soud prvního stupně, aby se vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, odstranil nejasnosti nebo neúplnosti svých skutkových zjištění, případně aby některé důkazy zopakoval nebo provedl další důkazy [§ 2 odst. 6, § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř.], dostojí-li však

rozhodnutí soudu prvního stupně těmto požadavkům, nemůže ho odvolací soud zrušit pouze z důvodu, aby prosadil své hodnocení takto provedených důkazů a z něho plynoucí závěry ohledně skutkových zjištění [srov. např. nálezy sp. zn. I. ÚS 1922/09, sp. zn. II. ÚS 3564/12 a sp. zn. I. ÚS 794/16 ze dne 21. 6. 2016.]

32. Pokud má odvolací soud jiný pohled na skutková zjištění než soud prvního stupně, není oprávněn sám vytvářet závěry o skutkovém stavu věci a nahrazovat tak hlavní líčení. Jestliže považuje rozsah dokazování za úplný, ale provedené důkazy sám hodnotí jinak, než soud prvního stupně, nemůže rozhodnout o zrušení rozsudku soudu prvního stupně novým rozsudkem bez toho, že by nezbytné důkazy předtím zopakoval bezprostředně před odvolacím soudem. Přitom však musí zvážit, zda by to neodporovalo povaze odvolacího řízení a nepřekračovalo by to meze pravomocí odvolacího soudu (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 11 Tdo 652/2015 a nálezy sp. zn. II. ÚS 3564/12; sp. zn. I. ÚS 1922/09).
33. Odvolací soud má povinnost náležitě odůvodnit svůj postup podle ustanovení § 262 tr. ř., přičemž její nedodržení lze považovat za projev zjevné libovůle (srov. např. nálezy ÚS II. ÚS 3780/13 ze dne 11. 11. 2014).
34. V nálezu sp. zn. I. ÚS 2726/14 ze dne 1. 4. 2015 je uvedeno, že v případě zrušení zprošťujícího rozsudku pro skutkové vady, jejichž odstraněním by mohlo dojít k uznání obžalovaného vinným, je situace vzhledem ke konstrukci odvolání v trestním řádu specifická v tom, že odvolacímu soudu nezbyvá, než věc vrátit soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, protože sám obžalovaného uznat vinným nemůže (§ 259 odst. 5 trestního řádu). V situaci, kdy byly prvostupňovým soudem v hlavním líčení provedeny všechny důkazy v souladu se zásadami přímosti a bezprostřednosti a následně byly vyhodnoceny samostatně i v souhrnu v odůvodnění zprošťujícího rozsudku, může odvolací soud zprošťující rozsudek zrušit jenom v případech, kdy jsou přijaté skutkové závěry a na nich založené právní posouzení v nesouladu s výslednou důkazní situací a nemají v ní oporu. Je nedostatečné, pokud má odvolací soud na dílčí skutkové otázky (typicky pravdivost, spolehlivost či věrohodnost důkazů) jiný názor a při vlastním posouzení skutkového stavu dospěje k závěru o vině obžalovaného. Odvolací soud je oprávněn zasáhnout pouze tehdy, pokud závěr soudu prvního stupně nemůže pro svou vadnost obstát. Přitom musí odvolací soud obzvlášť citlivě posuzovat závěr soudu prvního stupně o tom, že obžalovaného zprošťuje viny na základě principu *in dubio pro reo* (§ 2 odst. 5 trestního řádu), dle kterého není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny v daném kontextu důvodné pochybnosti, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, nutno rozhodnout ve prospěch obviněného (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 733/01 ze dne 24. 2. 2004), a to zejména za situace, kdy soud prvního stupně v odůvodnění zprošťujícího rozsudku srozumitelně vyložil, v čem tkvěly jeho pochybnosti o vině obžalovaného.
35. V nálezu sp. zn. I. ÚS 794/16 ze dne 21. 6. 2016 se uvádí, že odvolací soud není oprávněn zrušit rozsudek nalézacího soudu pouze proto, aby prosadil své vlastní hodnocení důkazů, které však sám neprovedl. Ústavně neakceptovatelné zasahování do skutkových zjištění nalézacího soudu nelze označit za závazný právní názor ve smyslu ustanovení § 264 odst. 1 trestního řádu a následné nerespektování tohoto právního názoru ze strany nalézacího soudu označit za dostatečný důvod příkázání věci k projednání a rozhodnutí jinému samosoudci podle ustanovení § 262 trestního řádu. Je totiž v rozporu s právem na zákonného soudce (a tedy s čl. 38 odst. 1 Listiny), pokud závěr odvolacího soudu o nutnosti postupu podle § 262 trestního řádu spočívá na důvodech nepřipustných nebo není náležitě odůvodněn.
36. Vztáhnou-li se výše zmíněné teze na nyní projednávanou věc, pak je třeba poukázat na to, že právě přezkoumávanému rozsudku předcházely již dva zprošťující rozsudky soudu prvního stupně, který obžalovaného zprostil podané obžaloby s tím, že žalovaný skutek není trestným činem, přičemž oba tyto zprošťující rozsudky byly odvolacím soudem zrušeny s poukazem

na to, že soud prvního stupně svůj právní názor opřel o nesprávně vyhodnocený skutkový stav a nepostupoval tak v intencích ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. zákoníku. Stejná situace ovšem zůstává i v případě třetího soudem prvního stupně vyhlášeného zprošťujícího rozsudku, kdy soud prvního stupně dle názoru odvolacího soudu znovu svým postupem z důvodů, které jsou podrobně rozvedeny v předchozích částech tohoto usnesení, ignoroval už citovaná ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr.ř., neboť i když zjištěný skutkový stav zůstává i nadále neměnný a nové důkazy nebyly provedeny, přesto soud prvního stupně opětovně hodnotí důkazy, které v nalézacím řízení provedl, izolovaně, a to pouze ve prospěch osoby obžalovaného, aniž by jeho jednání zasadil do celkového kontextu a vypořádal se také s okolnostmi, jež svědčí v jeho neprospěch v podobě podnětů, výše odvolacím soudem vyjmenovaných, na něž obžalovaný reagovat měl a mohl. Z tohoto úhlu pohledu je potom napadený rozsudek logicky rozporný, působí nepřesvědčivě a zůstává nepřezkoumatelným z hlediska kritérií uvedených v ustanovení § 125 odst. 1 tr. ř. Za daného stavu věci, kdy je zjevné, že soud prvního stupně opakovaně ignoruje právní názor odvolacího soudu, který se ve svých usneseních, jimiž zprošťující rozsudky opětovně zrušil a věc vrátil soudu k novému projednání a rozhodnutí, vyjádřil v tom směru, že skutkové závěry, k nimž došel soud prvního stupně, nemají oporu v provedených důkazech, odvolacímu soudu nezbývá, než nařídit, aby předmětná věc byla projednána jiným samosoudcem než JUDr. Hatrmanem, neboť zde existuje vysoká pravděpodobnost, že v případě ponechání věci současnému samosoudci tento nebude schopen ukončit řízení způsobem, jenž by mohl odvolací soud aprobovat, a to právě s ohledem na jím zřetelně projevenou neschopnost napravit pochybení opakovaně mu vytknutá v předchozích kasačních rozhodnutích.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** stížnost přípustná.

Ústí nad Labem 1. února 2018

Mgr. Tomáš Plha v. r.
předseda senátu